

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 17 lutego 2021 r.

Druk nr 328

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy panią senator Lidię Staroń.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Paweł Arndt	(-) Stanisław Gogacz	(-) Marek Pęk
(-) Halina Bieda	(-) Janusz Gromek	(-) Aleksander Pociąg
(-) Ryszard Bober	(-) Jan Maria Jackowski	(-) Zdzisław Pupa
(-) Marcin Bosacki	(-) Danuta Jazłowiecka	(-) Jarosław Rusiecki
(-) Margareta Budner	(-) Michał Kamiński	(-) Janina Sagatowska
(-) Jacek Bury	(-) Kazimierz Kleina	(-) Krzysztof Słoń
(-) Jerzy Chrościckowski	(-) Wojciech Konieczny	(-) Lidia Staroń
(-) Alicja Chybicka	(-) Krzysztof Kwiatkowski	(-) Aleksander Szwed
(-) Grzegorz Czelej	(-) Jan Filip Libicki	(-) Dorota Tobiszowska
(-) Jerzy Czerwiński	(-) Józef Łyczak	(-) Wadim Tyszkiewicz
(-) Dorota Czudowska	(-) Beata Małecka-Libera	(-) Kazimierz Ujazdowski
(-) Robert Dowhan	(-) Bogusława Orzechowska	(-) Jerzy Wcisła
(-) Jerzy Fedorowicz	(-) Andrzej Pająk	(-) Bogdan Zdrojewski
(-) Zygmunt Frankiewicz	(-) Janusz Pęcherz	(-) Wojciech Ziemiak

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym

Art. 1. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym art. 115 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§1. W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy skarga nadzwyczajna może być wniesiona od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. Przepisu art. 89 § 3 zdanie pierwsze nie stosuje się.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Skarga nadzwyczajna, wprowadzona ustawą z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, często jest „ostatnią deską ratunku dla podsądnych, którzy czują się skrzywdzeni niesprawiedliwymi wyrokami”. Przez trzy lata obowiązywania ustawy o Sądzie Najwyższym kilkanaście tysięcy obywateli złożyło podania do Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich uprawnionych do wniesienia skargi nadzwyczajnej w ich sprawie – tymczasem do SN wpłynęło w sumie ok. 260 skarg nadzwyczajnych.

Trzeba podkreślić, że te trzy lata to zbyt krótki okres, by przy tak dużym zainteresowaniu obywateli, skromnym zapleczu urzędników RPO i prokuratorów Prokuratury Krajowej, rozpatrujących wnioski, naprawić często bezprawie judykacyjne (sądowe).

Dodać także trzeba, że od blisko roku trwa pandemia. Ustawodawca zawiesił, przedłużył ustawą szereg terminów procesowych, a nawet wniósł o przedłużenie terminu przedawnienia karalności przestępstw. Uznał, że pandemia jest siłą wyższą, która uniemożliwia normalne funkcjonowanie Państwa. Dotyczy to także Prokuratury Krajowej czy Biura RPO, które również na skutek pandemii nie funkcjonują normalnie. Urzędnicy czy prokuratorzy przebywają na kwarantannach czy izolacjach w związku z szerzącą się chorobą, co dodatkowo powoduje poważne braki kadrowe i wolniejsze tempo rozpatrywania próśb obywateli. To samo dotyczy ludzi szukających pomocy. Na skutek epidemii m.in. nie mogą się bezpiecznie przemieszczać szukając pomocy prawnej - nie ryzykując swojego zdrowia czy nawet życia.

Dlatego przygotowano niniejszy projekt, który przewiduje wydłużenie o 2 lata okresu przejściowego, w trakcie którego dopuszczalne jest zaskarżanie orzeczeń, które uprawomocniły się po wejściu w życie Konstytucji RP tj. po 17 października 1997 roku.

Najmocniejszym uzasadnieniem projektu, oprócz wyżej wskazanego, jest to, że przez te prawie 3 lata, do końca 2020 r. do biura RPO wpłynęło 8198 wniosków. Z tego tylko 1501 wniosków zostało merytorycznie zbadanych. W efekcie zostało wywiedzionych do Sądu Najwyższego przez RPO jedynie 30 skarg nadzwyczajnych. Oznacza to, że ok. 6700 wniosków nie zostało w ogóle rozpatrzonych.

Tak samo do Prokuratora Generalnego wpłynęła olbrzymia ilość próśb o wywiedzenie skargi nadzwyczajnej (powyżej 8 tys.). W wyniku ich rozpoznania do Sądu Najwyższego

zostało wywiezionych 228 skarg nadzwyczajnych. Natomiast ponad 830 wniosków (prób) jeszcze nie zostało rozpatrzonych.

Czyli tysiące obywateli (ponad 7,5 tys.) liczy na rzetelne zbadanie wniosków w oparciu o akta i wniesienie skargi nadzwyczajnej od niesprawiedliwych wyroków. Bo tylko skarga daje możliwość ponownej oceny prawidłowości zastosowania prawa. Także – co bardzo ważne - pozwala zweryfikować rzetelność ustaleń faktycznych dokonywanych przez wyrokujący Sąd. Nie przewiduje tego instytucja kasacji czy skargi kasacyjnej od wyroków wnoszonych do Sądu Najwyższego.

Za tymi sprawami kryją się nieszczęścia konkretnych osób. Są to osoby, które żyją w poczuciu niesprawiedliwości i krzywdy, a jedyną nadzieję mają właśnie w skardze nadzwyczajnej. Zignorowanie ich interesów jedynie pogłębi w społeczeństwie brak zaufania do wymiaru sprawiedliwości, jak i do jakości legislacji dopuszczających taką możliwość.

Dlatego Ustawodawca powinien wziąć pod uwagę powyższe okoliczności i wydłużyć termin na wniesienie skargi nadzwyczajnej od wyroków sprzed 2018r.

Tym samym projekt przyczyni się do zwiększenia społecznego autorytetu wymiaru sprawiedliwości, pozwalając na korektę krzywdzących dla obywateli orzeczeń, wydanych z rażącym naruszeniem prawa.

Ze względu na to, że wydłużenie terminu do wniesienia skargi nadzwyczajnej jest w świetle przytoczonych okoliczności palącą potrzebą (za chwilę upłynie 3-letni termin do wnoszenia skarg nadzwyczajnych od wyroków uprawomocnionych po 17 października 1997 r. wynikający z obecnego brzmienia art. 115 ustawy o Sądzie Najwyższym), zatem uzasadnione jest niezwłoczne wejście w życie ustawy nowelizującej - już z chwilą jej ogłoszenia.

Projekt nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt nie pociąga za sobą dodatkowych nakładów finansowych z budżetu państwa.

Projekt nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu

funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt nie wymaga także uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.